

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

ĐỖ HỒNG KỲ
(Sưu tầm, giới thiệu)

CHÀNG LÊNG
DIỆT QUỶ CỔ DÀI
QUYỂN 1: TIẾNG VIỆT

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHÁU

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

ĐỖ HỒNG KỶ

(Sưu tầm, giới thiệu)

CHÀNG LÊNG DIỆT QUỶ CỎ DÀI

Quyển 1: Tiếng Việt

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thủy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyễn *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO

TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Diễn

Phó Chủ tịch Thường trực

Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

CHÀNG LÊNG DIỆT QUỶ CỔ DÀI

Lêng dẫn Kong con Ting, anh Yang, cháu Mbong và một số người trong dòng họ đi đánh anh em Rôch, Rông trả thù cho bác Ting và cha mình là Rung, bị anh em Rôch ám hại. Các nữ thần Deh, Dai, Lê, Mai đi cùng hỗ trợ. Đến bon (làng) Rôch, Rông, Lêng thổi ngải làm cho mọi người mê mẩn, rồi xô đổ hàng rào đá của bon này. Nghe tiếng động, người bon Rôch, Rông tỉnh lại. Hai bên đánh nhau dữ dội. Nhà cửa bon Rôch, Rông bị đốt sạch.

Rôch, Rông đánh *beng* (bát đồng hoặc bạc) báo tin nguy cấp. Thần Bing, Jong con Tôch lên ngọn cây đa nhìn thấy bon “đồng minh” khói trắng mù trời. Cùng với anh là Ting, Mbong, Bing, Jong bay đến nhập vào Rôch, Rông, Tông, Siăng, còn Deh, Dai, Lê, Mai nhập vào Lêng, Kông, Yong, Yang (ba người này là anh em của Lêng). Hai bên đánh nhau quyết liệt. Bên Rôch, Rông vừa đánh vừa lùi. Ting, Mbong con

Tôch đi nhờ Bãng (Quý cỏ dài). Bãng giúp và ngồi lên cổ Bãng đuổi đánh phe Lêng. Thấy Bãng đi đến đầu cây rừng gãy đến đó, mọi người phe Lêng đều bỏ chạy, chỉ còn Lêng và Mbong đánh nhau với Bãng. Cuối cùng, Mbong cũng bỏ chạy, chỉ còn Lêng ở lại tiếp tục đánh nhau với Bãng. Chân Lêng bị vướng vào gốc cây, chàng bị ngã, mẹ Bãng lao tới nuốt Lêng vào bụng. Trong khi phe Rôch, Rông đang hả hê thắng trận thì Lêng lấy con dao trong người ra cắt đứt cuống tim, lá gan quý cỏ dài, nó la hét vang trời đất, rồi lăn ra chết. Lêng biến thành con ruồi chui ra khỏi bụng Bãng. Chàng quăng chài đá xuống đầu những người phe Rôch, Rông. Thần Bing, Jong con Tôch dùng lửa thần đến đốt bon làng Lêng. Thần Lết, Mai gọi các thần cùng đến dập tắt lửa. Các thần phù hộ Lêng thổi lửa làm cháy người phe Rôch, Rông. Các thần phù hộ phe Rôch, Rông tạo ra mưa để dập tắt lửa, nhưng lửa vẫn lan rộng làm cháy người và thần phe Rôch, Rông.

Người của hai bên hoá thành những con trâu lao vào húc nhau. “Người trâu” phe Rôch, Rông “cởi áo trâu” thành người, rồi bỏ chạy. Nhưng họ bị thần Lết lấy móc sắt móc chân làm cho ngã. Những người phe Lêng xông tới bắt sống, người phe Rôch, Rông bị thiêu cháy. Nhưng sau đó được thần Ting, Bing, Jong con Tôch làm cho sống lại.